

БАЦЬКАЎШЧЫНА

WHITERUTHENIAN WEEKLY „THE FATHERLAND“

Цана 30 н. фэн., для заграіцы — 50 н. ф.

№ 10(54)

20 КРАСАВІКА 1949 Г.

ГОД ВЫДААННЯ 3

Усім Беларусам - Вясёлага Вялікадня!

Супраць большавізму за свабоду народаў і чалавека

МАГУТНАЯ ДЭМАНСТРАЦЫЯ ПАЛІТЫЧНЫХ ЭМІГРАНТАЎ У МЮНХЭНЕ. — ДЗЯРЖАЎНЫЯ СЫЯГІ БЕЛАРУСІ, УКРАЇНЫ, БАЎГАРЫІ, МАДЗЯРШЧЫНЫ, КАЗАКІ, ЛАТВІ, ЛЕТУВЫ, СЛАВАЧЧЫНЫ, ГРУЗІ І ХАРВАЧЧЫНЫ НА ВУЛІЦАХ СТАЛІЦЫ БАВАРЫІ. — ПРАВАКАЦЫІ КАМУНІСТЫХ. — ТАНКІ І ГАЗЫ СУПРАЦЬ МІРНАГА ПАХОДУ ДЭМАНСТРАНТАЎ.

У нядзелю 10 красавіка ў Мюнхэне на Кенігспляцы адбыўся вялікі міжнацыянальны мітынг паявольных большавізмам народаў супраць пераследвання рэлігіі і канцлягераў у СССР. У ім прынялі ўдзел і беларусы. Палікі, жыды і расейцы, а зь імі і беларускія зарубешнікі ня бралі ўдзелу ў дэманстрацыі. Расейцы, салідарызуючыся з большавіцкім імперыялізмам, збайкатавалі дэманстрацыю паявольных ім народаў, ладзячы ў суботу ў суседнім лягеры ў Шляйсгайме пры ўдзеле беларускіх зарубешнікаў сваю «дэманстрацыю».

На пачатку сьвятары розных веравызнанняў адслужылі ўрачыстыя паніхіды за ахвяраў большавіцкага тэрору. Пасля агульнага рэфэрату прадстаўнікі духавенства аб большавіцкім тэроры супраць рэлігіі, палітычнага рэфэрату аб тэроры супраць свабоды Народаў і Чалавека, а таксама кароткіх выступленьняў прадстаўнікоў паявольных Народаў, бурай воплескаў была прынята пратэстацыйная рэзалюцыя.

У рэзалюцыі былі вылучаныя мільёны ахвяраў большавіцкага тэрору сярод духавенства, інтэлігенцыі, сялян і работнікаў у СССР. Сярод іх былі таксама ўспомнены 2 мільёны беларускіх сялян і работнікаў і тысячы нашае перадавое інтэлігенцыі, замучаных большавікамі. Рэзалюцыя дамагаецца ад ЗН разгледзіць на цяперашняй сэсіі справу большавіцкіх злачынстваў.

Пасля гэтага дэманстранты ў колькасці 8 — 10 тысячаў чалавек спантанічна рушылі паходам вуліцамі Мюнхэну. На перадзе паходу быў несены крыж зь царнёвым вянком, за ім тры вялікія літары — АБН, пасля ўсе дзяржаўныя сыягі паявольных народаў і сотні транспарантаў з антыбольшавіцкімі лёзунгамі. Адзін зь беларускіх транспарантаў меў надпіс: «Няхай жыве Свабодная і Незалежная Беларусь!».

Паход, якому прыглядаліся тысячы немцаў, спакойна й у ўзорным парадку праходзіў вуліцамі Мюнхэна ў кірунку на Богенгаўзен, каб правесці мітынг перад будынкам савецкага прадстаўніцтва й ягоных сатэлітаў.

Уся дэманстрацыя напэўна закончылася-б бязь ніякіх інцыдэнтаў, калі-б камуністы не спрабавалі справакаваць яе, кідаючы перад Ізар-мостам каменны ў нямецкую паліцыю. Хача гэтае здарэньне й было вельмі лёгка зьліквідаванае й паход спакойна пасоўваўся наперад, але, ужо недалёка ад мэты, вуліцу загарадзілі танкі з узброенымі жаўнерамі МП. Ня глядзячы на гэтую перашкоду, амаль усе дэманстранты бочнымі вуліцамі дасягнулі будынак савецкае місіі. Тут аднак паявілася ўжо шмат панцырных і звычайных аўтаў зь вялікай колькасцю ваеннай паліцыі, якая, з дапамогаю сьлёзных бомбаў, пачала разрываць таўпу на часткі, сьліхваючы іх з пляцу ў бочныя вуліцы. Гэта было, аднак, ня так проста, бо дэманстранты ўсцяццяж вярталіся назад. Пры гэтым некаторыя амэрыканскія эмпісты гвалтоўным ужыццём сілы й нішчэньнем нацыянальных сыягоў, крыжа, транспарантаў, на якіх былі выпісаныя ў ангельскай мове звароты да ЗН і прэзідэнта Трумана, вымоўна паказалі, на чым баку была іхная сымпатыя. Толькі каля 3-й гадз. на паўдні пляц апустееў. На ім вялася шмат парваных транспарантаў...

А 5-ай гадз. таго-ж дня адбылася прэ-

савал канфэрэнцыя АБН, у якой прынялі ўдзел таксама замежныя журналісты. Тут, між іншага, высьвілілася, што ў часе дэманстрацыі было трох раненых. Адзін зь іх, казак, быў цяжка зранены штыхом, а два другія лягчы праляжжакучымі праз таўпу вайсковымі аўтамі.

Вайсковы камэндант Мюнхэна — сп. Маёр Д. К. Кэльлі на другі дзень заявіў, што дэманстрацыя закончылася-б зусім спакойна, калі-б не паявілася ваенная паліцыя. Хто аднак не выклікаў, ён ня ведае.

У. К.

НЯМЕЦКІЯ КАМУНІСТЫ — АГЕНТЫ МАСКВЫ

У афіцыйным камунікаце Прэс-Бюра АБН, выдадзеным 12 красавіка ў сувязі з выпадкамі падчас супраць большавіцкай дэманстрацыі ў Мюнхэне, між іншага чытаем:

Удзельнікі паходу ня мелі й не маглі мець ніякага варожага настаўленьня ні супраць Амэрыканскага Вайскавага Кіраўніцтва, ні супраць прадстаўнікоў нямецкай улады, а таму й не маглі быць зь іхнага боку чыснага выступленьня супраць МП ці нямецкай паліцыі. З усей станоўчасцю сьцьвярджаем, што інцыдэнты былі справакаваныя камуністамі.

Камуністычная правакацыя была сьцьвярджаная ў наступных выпадках:

а) Уночы з 9 на 10 красавіка нямецкія камуністы пазывалі афішы АБН і павышлівалі на мурах кругом пляцу камуністычныя лёзунгі.

б) Падчас прамовы на Кенігспляцы двух камуністых — адзін немец і адзін расейц — перарэзалі кабель радыёрунара; абодвух іх злавіла, на гарачым учынку, нямецкая паліцыя.

в) Каля Прынцгэгэн — мосту на Відонмаерштрасэ, недалёка бюра КИД, група камуністых абкідала каменнямі нямецкую й амэрыканскую паліцыю, стараючыся гэтым справакаваць бойку паліцыі з дэманстрантамі. Адзін з гэтых групы вырваў з рук дэманстрантаў карту савецкіх канцлягераў і сарваў апаску з рукава сябру службы парадку. Правакатара ўратавала з рук дэманстрантаў нямецкая паліцыя й пры гэтай нагодзе мела магчымасьць правесці, што якраз камуністы, а не дэпстыя, правакуюць бойку.

Удзельнікі дэманстрацыі шкадуюць, што камуністам удалося справакаваць МП да чыснага выступленьня супраць дэпстаў і такім чынам зьвярнуць частку нездаваленьня дэпстаў супраць МП.

АБН сьцьвярджае, што ў сваёй працы абаліраецца толькі на сілы паявольных Масквою народаў і таму, з абурэньнем адкідае інсынуацыі нямецкіх камуністых аб тым, што маніфэстацыя была зарганізаваная пры дапамозе амэрыканцаў.

ЗША гатуюцца да абароны

ВЯЛІЗАРНЫ ВАЕННЫ БЮДЖЭТ ЗША

Камісія амэрыканскай палаты рэспрэзэнтантаў зацьвердзіла 9 красавіка бюджэт збройных сілаў ЗША ў суме 15.909.116.800 даляраў. Гэты ваенны бюджэт, які прадбачаны на новы бюджэтны год, што пачнецца 1 ліпеня 1949 г., дае ў распараджэньне амэрыканскіх збройных сілаў найвялікшую суму, якой яны яшчэ не атрымлівалі ад заканчэньня вайны, і перавышае на 631.252.100 даляраў запраектаваны прэзідэнтам Труманам ваенны бюджэт.

Большыня гэтых грошаў прызначана на лётніцтва, якое атрымае 58 новых эскадраў замест запраектаваных Труманам 48. Дзякуючы гэтаму, у наступным бюджэтным годзе амэрыканскія лётніцкія сілы павялічацца на 9.875 новых самалётаў розных тыпаў. Для ваеннага флёту прадугледжана новых 731 караблёў, спаміж іх 8 авіяносаў і 80 падводных лодак. Апрача гэтага будзе пабудаваны адзін супэрвайяносец такога вялізарнага разьмеру, што будзе ён каштаваць 189 мільёнаў даляраў.

Міністар ваеннага флёту ЗША Суліван, ня глядзячы на гэта зазначыў, што бюджэт дазваляе выставіць толькі палавіну морскіх самалётаў, якіх патрабуе Амэрыка дзеля падняцьця амэрыканскіх збройных сілаў да стану першае клясы. **ЗА ВАЙСКОВУЮ ПОМАЧ ЗАХОДНЯЙ ЭУРОПЕ**

Дзяржаўныя мужы й ваенныя спецыялісты ЗША падчыркваюць вялікае значэньне амэрыканскай мілітарнай помачы для ўдзельнікаў Паўночна-Атлянтыцкага пакту. Яны цьвердзяць, што толькі гэтакім чынам можа быць спакойнай заходняя Эўропа перад савецкай загрозай і адначасна будзе загарантаваная бясьпечнасьцю Задзіночаных Штатаў Амэрыкі.

Падпісаньне Атлянтыцкага пакту, згода трох вялікадзяржаваў у нямецкім пытаньні й плян Маршала даюць падставы надзеіцца, што заходні сьвет да-

сягне мірнага разьвязаньня супярэчнасьцяў із Савецкім Саюзам — заявіў міністар замежных справаў ЗША Эйчyson. Ён-жа зазначыў, што перамовы із Савецкім Саюзам у справе Нямецчыны могуць быць узноўлены толькі пасля спынення апошнім блякады Бэрліна. Брытанскі прэм'эр-міністар Этлі ў сваёй прамове ў Глястоў востра заатакаваў Савецкі Саюз, складаючы на яго адказнасьць за падзел сьвету на два варожыя лягеры.

Што тычыцца вайскавай помачы ЗША для васьмі дзяржаваў Атлянтыцкага пакту, дзяржаўны сакратар для арміі Роаль заявіў, што згодна пагляду ваенных спецыялістаў ЗША і заходняй Эўропы й надалей астануцца амэрыканскія абаронныя пункты ў Эўропе й Азіі й амэрыканскія збройныя сілы будуць яшчэ значна больш павялічаныя. Таксама былы пасол ЗША ў Маскве генэрал Сьміт заявіў, што мілітарная помач ЗША зьяўляецца найсьлісьнейшай абаронай перад магчымай ваеннай агрэсыяй. Гаспадарскае ўзмацненьне Эўропы без вайскавай дапамогі азначала-б «адкармліваць не на ўбой» — асьветчыў камандуючы амэрыканскімі морскімі сіламі ў ўсходняй частцы Атлянтыцкага акіяну й Міжземным моры, адмірал Ко-нэлі.

— 6 красавіка італьянскае міністэрства замежных справаў падало да ведама, што з 15 красавіка закрываюцца ўсе савецкія кансуляты ў Італіі. Думаюць, што закрыцьцё савецкіх кансулятаў ёсьць рэванжам на тое, што Савецкі Саюз не дазволіў Італіі адкрыць свае кансуляты ў СССР.

— У супольнай заяве, абвешчанай 4 красавіка, правадыр кітайскіх камуністых Мао-Тсэ-Тунг і прадстаўнікі дзесяціх кітайскіх партыяў забавязаліся змагацца разам із Савецкім Саюзам, калі «Атлянтыцкі пакт спрычыніцца да вайны».

Хрыстос Уваскрос!

Беларускі Нацыянальны Камітэт у Нямецчыне гэтым мас гонар прывітаць зь вясёлымі Сьвятамі Уваскрашэньня Хрыста Прэзыдэнта, Раду й Урад БНР, кіраўніцтва Беларускае Праваслаўнае Аўтакефальнае Царквы, Сусьветнае Аб'яднаньне Беларускае Эміграцыі (САБЭ), як цэнтральны орган усіх Беларускіх Камітэтаў і Арганізацыяў у цэлым дэмакратычным сьвеце, усе Беларускія Камітэты й Арганізацыі ў Францыі, Бельгіі, Даніі, Швэдыі, Ангельшчыне, Канадзе, ЗША, Аргентыне, Аўстраліі, Італіі, Аўстрыі й Нямецчыне, а таксама ўсё беларускае грамадзянства на чужыне.

БНК глыбока перакананы ў тым, што як наш шматпакутны народ і нашыя слаўныя героі-партызаны дома, так і ягонія, па ўсім сьвеце распырашаныя сыны й дочкі, у гэты Вялікі Дзень Уваскрашэньня Праўды, Дабра й Справядлівасьці, усе разам выяваць нязломную Волю й Веру ў тое, што хутка

УВАСКРЭСЬНЕ БЕЛАРУСЬ!!!
Прэзыдыюм БНК.

Керэнскі выступіў

Амэрыканскае радыё 14 сакавіка сёлета паведаміла на увесь сьвет аб зарганізаваньні ў ЗША «Камітэту вызваленьня Расей» на чале з былым прэм'ерам расейскага часовага ўраду Керэнскім, што было ўсё гэтае падхоплена радыём і прэсай многіх іншых краінаў сьвету. Гэтая вестка выклікала сярод усіх паявольных Расейцаў народаў зусім зразумелае здзіўленьне й занепакаваньне. Во ўжо сам факт, што камітэт Керэнскага шырака рэкламуецца амэрыканцамі, тады, калі зусім не рэкламаваліся й не рэкламуюцца вызвольныя арганізацыі паявольных Расейцаў народаў, хоць гэтыя апошнія вядуць увесь час зацятае змаганьне з большавізмам, даводзіць, што многія амэрыканскія ўплывовыя палітычныя колы знаходзяцца яшчэ ў поўным палоне расейскага імперыялістычнага пагляду на праблему падрасейскіх народаў. Для нас ня важна, ці Керэнскі цешыцца сярод расейскай эміграцыі дастатковай папулярнасьцю, каб мог яе згуртаваць вакол свайго камітэту, ці не, а важна тое, як заглядаюцца амэрыканцы, а з імі й увесь дэмакратычны Запад на праблему ўрапейскага ўсходу.

Гэтае апошняе змушае нас аднесьціся да факту паўстаньня камітэту Керэнскага й да рэакцыі на яго амэрыканцаў з поўнай сур'эзнасьцю. А таму трэба коратка прыпомніць сабе, што такі Керэнскі й на якіх асновах базуецца ягоная палітыка. (Высунуты ў 1917 г. рэвалюцыяй на чале расейскага ўраду, меў ён усе магчымасьці, каб зьліквідаваць у зародку большавізм і ўсцерагаць расейскі й іншыя народы ад пазьнейшых няшчасцяў. Але Керэнскі, прасякнуты расейскай імперыялістычнай ідэяй, уся сваю энэргію зьвярнуў на змаганьне зь нерасейскімі народамі, што на руінах царскае Расей будавалі сваё волянае й незалежнае жыцьцё. Чымсьці пагадзіцца на волянасьць і незалежнасьць гэтых народаў, ён, для ратаваньня цэласьці й непадзельнасьці расейскае турмы народаў, выбраў для Расей большавізм і ўсе зьвязаныя зь ім няшчасьці, што сталіся ўдзелям і расейскага народу, а навет і самога Керэнскага. І сьляньня Керэнскі добра нам ведамы із ягонага дэвізу: «Лепш Сталін, чымсьці распадзел Расей», дэвізу, якому астаўся ён верным і дагэтуль. Бо і ў праграме ягонага камітэту нічога не гаворыцца пра поўную нацыянальную свабоду й права на дзяржаўную незалежнасьць нерасейскіх народаў, затое сказана, што яны могуць мець толькі культурную аўтаномію ў рамках расейскае імперыі.

За ўзорам Сталінскай «нацыянальнай палітыкі», практычным вынікам якой ёсьць русыфікатарскія крэатуры ў форме г. зв. «саюзных рэспублікаў», «аўтаномных рэспублікаў» ды «аўтаномных

Чытайце й пашырайце
«БАЦЬКАЎШЧЫНУ»!

акругаў», як і за ўзорам канцэпцыі Уласава, Керэньскі стараецца апярці сваю акцыю не на адным расейскім народзе, але на «народнах Расеі», залічаючы да іх і ўсе тыя нерасейскія народы, што ўваходзяць сяньня ў склад СССР. Мы ні чуючы не сумляваемся ў тым, што для прапаганды нававікі ўдасца яму знайсці «простаўнікоў» гэтых народаў і ўцягнуць іх у свой камітэт, як гэта бязь цяжкасцяў удалося Уласаву. Але «рэпрэзэнтаваныя» ім народы ў іхныя палітычныя прадстаўніцтвы ані гэтых самазваных «простаўнікоў», ані самога камітэту Керэньскага пэўне-ж ня прызнаюць.

Факт, што некаторыя амерыканцы вы-
разна падтрымалі імпульсіўнае
канцэпцыю Керэскага й, пэўне-ж, бу-
дучы яе падтрымліваць далей, для нас
звычайна бяспрочна сумным фактам.
Чыго абсалютна ня маем падтрыбы зтой-
ваць. Расейскі ўплыў на амерыканскія
палітычныя колы й на вырабленне сяр-
лод іх расейскага пагляду на справу
патрасейскіх народаў сыстэматычна
дзеіў яшчэ за часоў царызму, а потым
заманоўлення расейскай палітычнай
эмігранцый Готы ўплыў нас сабе ашчы-
ня тады і ў вярхох але й на нізох. Мы
бачым, як многія амерыканскія ўстано-
вы і Энропе перапынення расейскімі
ладарнікамі, перакладнікамі і іншымі
ўрадаўнікамі, якія ўмеда выкарыстоўва-
ць сваё станавішча каб пераконіць што
ёс папрасейскія народы звычайна не-
развешчана частка азіянца расей-
скага народу й што тады краўніцы на-
цыяналістыя спасярол іх, падбудоўва-
ныя расейскімі лэйніікамі мрояць аб
нейкім сепаратызме, які ў сваю чаргу
прывёў-бы да балканізацыі ўсёй Эн-
ропы й вечных у ёй неспакояў.

Балючым аднак само па сабе ёсць тое, што многія амэрыканцы, нават і выдатныя палітыкі, прызнаючы сяньня незалежнасьць каларыяным народам, якія яе ніколі дагэтуль ня мелі, ня хочаць вызнаць гэтых правоў за народамі, што былі вольнымі й незалежнымі, а потым сілаю аружжа былі падбітыя расейскімі царамі. Заходні сывет ня хоча лічыць зразумець вачавіднага факту, што бальшавізм у наснаўным быў створаны расейскім народам і што расейскія імперыялістыя сяньня ў вельмі многіх выпадках падмацоўваюць імперыялістычную палітыку Сталіна, тады, калі нерасейскія народы ад самага пачатку ўзьнікненьня бальшавізму аж да сяньня вядуць зь ім непрымірнае й бесьперапыннае змаганьне. Калі гэтыя народы сталіся ахвяраю бальшавіцкае няволі, то ў ладнай меры таму, што заходні сывет, будучы засугэраваным тэй-жа расейскай імперыялістычнай прапагандай, не жадаў бачыць іх вольнымі й незалежнымі. Заходні сывет у собскім інтарэсе павінен зразумець, што той народ, які стварыў бальшавізм, ня здолее яго знішчыць. Гэта змогуць зрабіць толькі народы, што ад пачатку й да канца вядуць зь ім становаўкае, бесьперапыннае й бескампрамісовае змаганьне. Калі ўзапраўды амэрыканская палітыка мела-б стаць на грунт «эдыной і недедымой», дык якую-ж тады практычную вартасьць будзе мець пыскія дэмакратычныя ідэі нашага веку, выражаныя ў 14 пунктах Вільсона, у 4 свабодах Рузвэльта, у Атлянтычнай Харты й Харты ЗН і ў 12 пунктах Трумана?

З усяго вишэйшага мы мусім зрабіць
дадавальныя вывады і ў нашай палітыцы
свогa ўлічваць створаныя абставіны.
У вадказ на запачаткаваную Керэньскім
акцыю і наагул у вадказ на акцыю ра-
сейскіх імперыялістычэскіх усякіх колаў і
кірункаў, мы павінны цвёрда паставіць
перад сабой наступныя канкрэтныя за-
даванні:

1. Шляхам шырокай прапагандовай акцыі давесці амерыканцам і ўсяму домакратычнаму Захаду, што Расей, ня гледзячы на тое, на які яна колер перафарбавецца, будзе заўсёды імперыялістычнай Расеяй, грознай і небяспечнай для ўсяго свету, і што народы, ёю сцягнаны панаваленыя, ніколі з гэтай нявольні не пагодзяцца, незалежна ад таго, ці будзе гэтага Захад хацець, ці не. Мы павінны давесці непярэчны й спраўджаны ўжо факт, што адны і бадай найвялікшай прычынай упадку Гітлера на ўсходзе была ягоная расейская «недзялімаўская» палітыка, якая хацела бачыць там толькі расейскі народ.

2. Для процвітанні расейскай імперыя-
лістычнай акцыі паняволення Расеяю
народы павінны стварыць собскую кан-
цэпцыю ўпарадкавання ўсходу Эўро-
пы, канцэпцыю з усімі азнакамі рэаль-
насці й жыццёвасці, якая змогла-б уз-
будзіць давер Захаду й звярнуць на ся-
бе ягоную ўвагу. У імкненні да ажыц-
цяўлення гэтай канцэпцыі ўсе зацікаў-
леныя народы павінны раз назаўсёды
вызбыцца міжсобных непаразуменняў і
імперыялістычных тэндэнцыяў, а задзі-
ючы свае сілы для супольнае працы
і змагання завольнасці і незалеж-
насці кожнага з іх. Усе гэтыя наро-

Саветы параліжуюць дзейасьць ЗН

Амерыканскае міністэрства замежных справаў на падставе трохгадовай практыкі супрацоўніцтва з Саветамі ў Задзіночаных Нацыях заналізавала савецкую тактыку ў дачыненні да гэтае сусветнае арганізацыі, тактыку, якая выдзе да абясцелення й спараліжавання дзейнасці ЗН. Гэтая аналіз, сфармуляваная карэспандэнтам міністэрства ў спецыялісты ў вонкавых дачыненнях Нілем Стэнфордам, была паданая да ведама ў форме артыкулу, змешчанага на балонах часопісу «Амерыкан Мэркур». З вывадамі гэтага артыкулу ніжэй знаём нашых чытачоў.

Вышынскі 18 верасня 1947 г. заявіў, што «палітыка Саветаў Саюзу ў да- чыненні да ЗН ёсць палітыкай узма- чнення гэтае арганізацыі, палітыкай пра- даўжання і паглыблення міжнародна- га супрацоўніцтва, палітыкай сталага і паслядоўнага шанавання Хартыі ЗН ібязгляднага выконвання ейных паста- новаў».

По-агульны позірк на дзейнасць Са-
вецкага Саюзу ў гэтай арганізацыі дае
магчымасць заўважыць, як мала савец-
кіх высказванняў згаджаюцца із іхнім
чынамі, якія пераконваюць не аб паша-
не, але аб актах злой волі ў дачыненні
да ЗН. Савецкі Саюз паслядоўна выдзе
палітыку параліжвання ахвярнай
Рады Вяспечнасці і пленарных
пасаджанняў ЗН. Да тых пастановаў пле-
нуму, зь якімі Саветы не згаджаюцца, ня
гледзячы на тое, што былі яны прыня-
тыя вільзарнай большынёй, адносяцца
яны з поўнай абьякласасцю, якая ня-
рэдка мякжэ з варожасцю. Саветы
часта адмаўляюцца ад удзелу ў працы
некоторых органаў ЗН, прыкладам у
Балканскай камісіі, у Карэйскай камісіі
і г. д., або працу гэтых органаў сьведма
сабатууюць і тым самым абняжваюць аўта-

Гандалъ пачаўся

Ведамае інтэрв'ю прэм'ер-міністра
Ураду Беларускай Народнай Рэспублікі
дадзенае ў свой час прадстаўніку летувіска-
е газэты «Жыбурай», выклікала
шмат водгукаў на балонах летувіскае
прэсы, якой не спадабалася выразнае й
станоўкае становішча беларускага прэм'
м'ера што да беларускіх земляў. Як
ведама, прэм'ер асьветчыў тады, што
беларускі народ прэтэндуе на ўсе землі,
заселеныя беларусамі, а гэтым самым,
значыцца, і на Горадзеншчыну й Вілен-
шчыну зь Вільняю.

Зьяўляецца цалком зразумелым, што такое становішча беларускага прэм'эра не спадабалася летувісам, якія ня раз у сваёй прэсе й прапагандовых выдавецтвах заяўлялі, што каля палавіны Заходняй Беларусі з гарадамі Вільняй Горадняй і Беластокам зьяўляецца заселеная летувісамі, і што дзеля гэтага землі гэтых павінны быць уключаныя ў склад ковенскай дзяржавы. Трымаючыся такіх фантастычных паглядаў, летувісы пачалі аглядацца, ці не знайшлася-б сярод беларусаў такая арганізацыя, якая, выступаючы ад імя беларускага народу, выказала-б вялікую ахвоту задаволіць летувіскія патрабаванні што да беларускіх земляў за больш чым скромную цану прызнання яе за прадстаўляючую яе ў вачох летувісаў беларускі народ. Такое становішча летувісаў нас не павінна дзівіць, бо ў палітыцы здаўна ўжо практыкуюцца, што іншыя дзяржавы, навет самыя часам, творяць падпарадкаваныя ім дывэрсійныя групы ў асяроддзі іншага народу, каб такім чынам пры іх помачы дасягнуць пастаўленыя сабе мэты. — Клясычным прыкладам гэтае акцыі зьяўляецца стварэнне большавікамі падчас савецка-фінскае вайны камуністычнага фінскага ўраду й заключэнне з ім міру. Дыверсію не дасягнула тады сваёй мэты, бо фіны, ня глядзячы на заключэнне

ды павінны здаваць сабе справу, што ў будучым вырашэнні свайго лёсу яны павінны будучы ў вялікай меры абавярціцца на сваесобскія сілы. Капі-ж гэтыя сілы будучы моцныя й неразъедзеныя між-собнымі сваркамі, то й сілы вонкавыя будучы зь імі лічыцца.

3. У нашых-жа даччыненьных нутрана-беларускx мы павiнны iмкнуцца да як найсьцейшага задзiночання нашага грамадзянства закол iдзi 25 Сакавіка, якая ёсьць найбольшым запярэчаньнем iдзi расейскага iмпэрыялізму. Для гэтае мэты мы мусiм весць i непрыiймае й зацiтае змаганьне з тымi варожымi iльнянымi ўнутры нас, якiх, будучы iнсьпiраванымi расейскiмi iмпэрыялістыч-нымi дзейнкамi ўсёроўна якiх колераў, вьяўляюцца накіраванымi на раскладаньне беларускага нацыянальнага арга-нізму знутра.

Ст. Станкевіч.

рытэт гэтай сусветнай арганізацыі. У тых органах ЗН, дзе Саветы прыймаюць удзел, яны праводзяць палітыку, што служыць толькі павялічэнню іхных уплываў, затое ня робяць нічога, каб спрычыніцца да правядзення ў жыццё запрапанаваных мерапрыемстваў, важных і карысных для ўсіх. Савецкія прадстаўнікі часта выкарыстоўваюць пленум ЗН для слоўных нападаў супраць заходніх дзяржаваў і мужоў заходняга свету, хача адказныя прарадаў СССР — Сталін, Молатаў, Жданав і Вышыньскі — раз заяўлялі, што могуць побач із сабою існаваць свет «капіталістычны» і «свет «сацыялістычны»».

Спасярод органаў ЗН прывязваюць Саветы асаблівае значэнне да Рады Вяспечэнасці. Гэтае вызрыўванне мае свае прычыны ў тым, што важнейшыя пастановы Рады мусяць мець апрабату ўсіх сталых яе сяброў, таму Савецкі Саюз мае магчымасць паставіць вэту супраць каннай пастановы, якая яму не падабаецца. 25 кастрычніка 1948 г. Савецкі Саюз дваццаць восьмы раз скарыстаў з прыслугоўваючага яму права вэта, тады, калі Францыя толькі два разы, а іншыя сябры Рады — ні разу. Найчасей ужывае ён права вэта супраць прыняцця ў ЗН новых сяброў. Гэтак з прычыны савецкага вэта не маглі быць дагэтуль прынятымі ў склад ЗН Транс'ярданія, Ірландыя, Партугалія, Італія, Фінляндія, Аўстрыя, Цэйлён.

Затое Савецкі Саюз увесь час станоўка дамагаецца прыняцця ў ЗН сваіх сатэлітаў на Балканах і Мангольскай Народнай Рэспублікі. Але-ж гэта дзяржавы, якія ня могуць весці незалежнай ад Савецкага Саюзу палітыкі. Яшчэ больш яркім прыкладам імкненняў да выпкарыстоўвання ЗН для сабскіх мэнтаў ёсць энэргічнае дамаганьне

«праўным» фінскім урадам міру з бальшавікамі, змагаліся далей да тае пары, пакуль Савецкі Саюз ня быў змушаны гаварыць з запраўдным фінскім урадам. Лівустыцы ў нашым тыпалаку знаходзяцца ў лепшым палажэнні. бо такая дыверсійная група ў нас ужэ існавала і толькі чакала ганглёвых афэраў.

Гэтай дывэрсыйнай групай сярод беларусаў аказаліся заручежнікі

Летувіская газэта «Мінтіс», усьведамішы сабе факт існавання згадывай зарубежнай групцы, у № 12(538) высувае думку, што інтэрв'ю не выказвае паглядаў беларускага народу. «Мінтіс» паклікаецца пры гэтым, як на аўтарытэт, на выдзценню ў Ватэнштэпе ад імя памёршага М. Шылы фальшыўку пад загалоўкам «Што далей?»

Зарубежнііцак «Беларускае Слова» на лягу пахпаіла і пацвердзіла думку, высунутую летувісамі, аб тым, што паглыбля, выражаныя прэм'ерам Ураду БНР, з'яўляючыя паглыдамі толькі аднае групы беларусаў. Інакш гаворачы, зарубежнікі складаюць летувісам афэру да ўступлення ў перамовы зь імі, даючы адначасна да разумення, што іхныя пагляды на справу прыналежнасці да беларускае тэрыторыі Горадзеншчыны й Віленшчыны іншыя, чымся пагляд, выказаны прэм'ерам.

Мы верым у тое, што летувісы дасягнуць поўны пспсех у перамовах з за-
рубежнікамі, але спагадліва толькі пры-
памінаем, што права собскасці можна
атрымаць толькі ад праўнага собснніка,
а якая група адказвае й пільнуе інта-
рэсы беларускага народа, — паказала
ўжо мінуўшына й пакажа будучына.
Гэтая спагадлівая ўвага робіцца таму,
што нашыя народы зьяўляюцца змуша-
нымі лёсам быць суседзямі, а добрасу-
сэдзкія дачыненні, гэта справа не ма-
лой вагі. Але нарэшце кожны мае свой
розум.

Зарубежникам таксама спадгдлива радзім знайсці іншыя гандлёвыя аб'екты, бо ў карных кодэксах кожнай дзяржавы існуюць суровыя санкцыі для тых, хто імкнецца адарваць частку тэрыторыі гэтай дзяржавы.

Мімаволі прыпамінаюцца ў дачыненні да зарубежнікаў словы беларускага пласты: «На вуснах усьцяж Беларусь, а ў сэрцы чорная здрада». Цытата, праўда, ня зусім адпаведная, бо ў нашым выпадку маем ужо здраду й на вуснах.

В. Мікалаєня.
Ад Рэдакцыі: У прынцыпе поўнасьцю
згаджаючыся з артыкулам В. Мікалаєні,
аднак аднак ня хочацца верыць, што па-
гляд газеты «Мінтэ» зьяўляецца пагля-
дам усяго летувіскага грамадзянства на
эміграцый і аўтарытэтных і паважных
летувіскіх устаноў з эміграцыйным ле-
тувіскім урадам уключна. Як яно аднак
сьць у запраўднасьці, пакажа недалё-
кая будучыня.

Саветаў увядзеньня ў ЗН псеўдадзяржаваў, якімі зьяўляюцца савецкія рэспублікі. Яшчэ ў 1944 г. савецкія прадстаўнікі стараліся забяспечыць права сяброўства ў будучай сусьветнай мірнай арганізацыі ўсім сваім 16 рэспублікам, што твораць Савецкі Саюз. Калі-ж гэтае дамаганьне было адкінутае, дык Саветы настайвалі на прыняцці Беларускай і Украінскай савецкіх рэспублікаў, ставячы гэтае пытаньне улытыматыўна, на што былі змушаныя згадзіцца іншыя вялікадзяржавы. Як аргумэнт для прыняцця гэтых рэспублікаў высоўвалі Саветы тое, што яны адыгралі асабліва важную ролю падчас апошніх вайны. Гэта аднак у ніякім выпадку не абазначала, што гэтыя дзяржавы былі больш «суверэннымі», чымсьці астальныя 14 рэспублікаў.

Апрача энэргічнага супраціву ў справе прыняцця новых сяброў, савецкія дэлегаты скіроўвалі сваё вэто супраць шматлікіх пастановаў і рэзалюцыяў, якія датычылі гішпанскага, грэцкага й інданэзійскага пытанняў, вываду войскаў з Лібанау, адказнасці Альбаніі за выпадкі ў канале Корфу, савецкага ўмешвання ўнутраныя справы Чэхаславаччыны, праектаў атамнай камісіі й сарвання канфэрэнцыі чатырох дзяржаваў у справе блякады Бэрліна. У некаторых выпадках пленарныя паседжанні ЗН маглі працаваць зь лепшымі вынікамі, бо іхная дзейнасць не магла быць спынена ўжываннем вэта. Гэты выйгрыш зводзіўся аднак на нішто, дзякуючы недастатковай сіле пленарных паседжанняў праводзіць пастановы, якія саветы ўважалі за патрэбнае ігнаравалі.

Асабіва часта савецкія дэлегаты праводзілі манёўры зацягвання і адкладу. Тыповай у гэтым сэнсе была савецкая кампанія восенню 1947 г. супраць «падбукторвання да вайны», якая вызначалася бесперапыннымі лаякмі. Надужыванне міжнароднай трыбуны для прапагандных моваў, перапоўненых нападамі на несавецкі свет, абніжала павагу пленарных паседжаньняў і перашкаджала досвегненню ўзаемага паразуменьня. У мове Молатава, якую ён мёў 6 лістапада 1947 г. з нагоды гадавіны кастрычніцкай рэвалюцыі, ня было ані слова, якое вяло-б да ўзнармаваньня ўзаемадачыненьняў між Захадам і Ўсходам. Наадварот, амаль кажны другі каз зьмяшчаў у сабе абразьлівыя напады.

Хаця Савецкі Саюз на пленарных паседжаньнях і ў іншых органах ЗН любіць падаваць розныя праекты разьбраеньняў, у запраўднасьці зьяўляўся ён прадстаўніком малой мяншыні падчас дыскусіяў над пытаньнем, якім спосабам кантраляваць і агранічваць зьбраеньні. Праца атамнае камісіі й камісіі разьбраеньняў да нічога не прывяла з прычыны няздуглівасьці кіраванай Саветамі мяншыні, якая заўсёды супрацьставілася прапанаваным цэлым сьветам мерапрыемствам.

Вайсковым штабам Рады Бяспечнасці быў прыгатаваны праект арганізацыі арміі ЗН, які таксама быў зведзены на нішто, дзякуючы паступанню Саветаў. Саветы дамагаліся ў гэтым пытанні сфармулявання — «роўнасць удзелу», якое пярэчыла прапанаванаму прыціпу чатырох іншых вялікадзяржаваў, што дамагаліся «прапарцыянальнасці ўдзелу». У выпадку згоды на савецкі праект, былі-б, — у кожнай катэгорыі зброі-удзелы вялікіх дзяржаваў агранічаныя да такой велічыні арміі ў узбраення, якую магла-б выставіць найслабейшая спасрод вялікадзяржаваў. Гэтым імкнуліся Саветы звесці да мінімум значэнне й эфектыўнасць арміі ЗН.

Ня глядзячы на савецкія запэўніваньні, што яны прывязваюць вялікую вагу да гэтай сусьветнай арганізацыі, вынікі ліхнага ўдзелу ў ЗН могуць быць скарэктарызаваныя, як палітыка абструкцыі. Гэтая палітыка дасягаецца шляхам адмовы Саветаў прыймаць удзел у мерапрыемствах ЗН, да якіх яны ставяцца ваража або абьякава, шляхам выкарыстоўваньня органаў ЗН, як трыбуны для прапагандных нападаў супраць Захаду, шляхам агульнага парушаньня дзейнасьці й пастановаў Задзіночаных Нацыяў.

(P.)-

ПАДЗЯКА

Рэдакцыя й Адміністрацыя гэтым выносяць сваю шчырую падзяку працаўніком беларускага лагэру ў Остэргофэне, якія аднагалосна пастанавілі адлічыць, пачынаючы ад сакавіка 1949 г., на выдавецкі фонд «Бацькаўшчыны» 4⁰/о сваёй месячнага заробку. У сувязі з гэтым мы заклікаем усіх зарабляючых беларусаў пайсці за прыгожым прыкладам Остэргофэнцаў.

Якая птушка - такія песьні

(ЛІСТ У РЕДАКЦЫЮ)

Выйшла некалькі нумароў замежнай пэсэі газэты «Беларускае Слова». Што ўся газэта пабудаваная на цынisme, фальшы, інсинуацыях ды правакацыі, ніякага лэва няма. Можна было-б ня спыняцца над зьместам яе, прыгадаўшы расейскую прыказку: «Не любо — не слухай, а вратэ не мешай». Але дзеля таго, што гэты цынisme ды інсинуацыі за-краюнаюць найважнейшыя момэнты на-шае мінуўшчыны, я зварахаюся з прось-бай да рэдакцыі «Вацькаўшчыны» на-друкаваць мой ліст, у якім хачу падаць некалькі выясьненняў.

Як дэлегат Першага Ўсебеларускага Кангрэсу, як ралны БНР з 1918 году і як панаўнік рэдакцыі БНР-скай газэты «Вольная Беларусь», а потым «Бела-русь», мусу зазначыць, што ларэмна це-шацца дэмагэгічнымі пісакі «Беларускага Слова», быццам «няма ўжо рэальных гі-старычных сяброў БНР» і жытых свец-каў таго часу, а таму можна лгаць, пра-вакаваць, круціць і зьдэквацца з таго, што для беларуса дарагое і сьвятое. Вось-жа першы хачу азвацца й запрата-ставаць проці наглай фальшы й лган-ства.

1. Да артыкулу «Беларускія Першы й Другі Кангрэсы» ў № 5 — 1949 «Бела-рускага Слова».

Недарэкам пісакі, пэўна-ж, не канеч-на ведаць, што, паводля Статуту БНР, Старшыня Рады БНР зьяўляецца адна-часна Прэзыдэнтам БНР, што на Сесіі Рады 13 сьнежня 1919 году — на Вац-каўшчыне, у тым-жа Менску — гэтым Старшынёю, а значыць і Прэзыдэнтам, быў выбраны сьв. пам. Крачэўскі, а першым віцэ-старшынёю сьв. пам. За-харка, што ў вабставінах эміграцыі най-натуральнейшая зьява — перадача функ-цыі Старшыні й Прэзыдэнта ўміраючым Старшынёю Крачэўскім заступніку яго. Віцэ-Старшыні Захарку. А таму толькі для нацыянальных здрайцаў і рэнэгатаў Захарка можа быць «нейкай там дзея-чым», а тэстамэнт яго — «нейкай цыдуль-кай», як пададзена гэта ў «Беларускім Слове».

2. Да артыкулу «Дзе творцы 25 Сака-віка» ў № 5 — 1949 г.

У ліку памерлых творцаў Атку 25 са-кавіка фігуруе прозьвішча Зьмітра Жы-луновіча (Цішка Гартына). На жаль, факт такі: нябожчык Зьмітра Жылуновіч па расейскай рэвалюцыі і ў 1918 годзе быў у Петраградзе (Ленінградзе), а далей у Маскве, дзе выдаваў бальшавіцкую га-зэту ў калечанай беларускай мове «Дзянінца», ні ў працы Кангрэсу, ні Ра-ды БНР удзелу ня браў. Калі бальшаві-кі стварылі фікцыйны ўрад БССР, Жы-луновіч быў першым старшынёю яго. На пачатку 1919 году яшчэ ў Смаленску, едучы ў Менск, ён вылаў «Маніхвэст», у якім усе сябры Рады БНР абвешчалі-ся «без абароны законам». Гэта раўна-значна таму, што ён падпісаў сьмяротны прысуд усім сябрам Рады БНР. Іншая рэч, што потым сам Жылуновіч быў «зьліквідаваны» бальшавікамі, як і шмат хто зь іхных наўных прыслужнікаў.

Што да пералічаных тут-жа іншых асобаў, дык таксама шмат зь іх ня было ані на Першым Кангрэсе, ані ў Радзе БНР пры абвешчанні Акту 25 Сакавіка, як Ул. Жылка, М. Кудзелька-Чарот (абодва тады яшчэ непаўналетнія), Тэ-раўскі, М. Гарэцкі, браты Пашкевічы (наагул, што за яны?), Грамыка, Друш-чыц, Азбукін.

Да ліку жывых яшчэ «творцаў» «Бе-ларускае Слова» залічыла першым чы-

ТЫТА СУПРАЦЬ ЗАХАДУ І УСХОДУ

У сваёй уступнай мове на трэйцім кан-грэсе «югаславянскага народнага фрон-ту», які адбыўся ў Белградзе 9 і 10 кра-савіка, заявіў маршал Тыто, што Юга-славія ў ніякім выпадку ня пойдзе «сьля-дамі імпрэрыялізму». «Усе ваенныя пад-букторшчыкі й рэакцыйныя элемэнты ў капіталістычных краінах — сказаў Ты-то — моцна мылаюцца, калі спадзяюцца спэкуляваць на сучасным палажэньні Югаславіі, якое вытварылася ў сувязі з дачыненнямі да яе ўсходня-эўрапейскіх дзяржаваў».

Што тычыцца гандлёвых дачыненняў паміж заходнімі дзяржавамі й Югасла-віяй, заявіў Тыто: «Захад дае нам ма-шыны й матэрыялы для ўзбраеньня, а мы яму за гэта даём тое, што маем. Ка-лі Захад цікавіцца гандлем з намі на та-кой базе, то ўсё ў парадку; калі-ж не, то павінен ён ведаць, што ня мае чаго больш спадзявацца ад Югаславіі».

У сувязі з антыюгаславянскай кампа-ніяй камінфарму Тыто выясьніў, што чым больш зацятая будзе гэтая кампа-нія, тым больш будзе Югаславія сільная ў сваім рэвалюцыйным перакананні су-праціўляцца й вытрымаць. Заклік камін-фарму да югаславянскага народу з мэ-таю паваленьня ейнага правадыра зьяў-ляецца — згодна словаў Тыта — спра-бай справакаваць дамажню вайну.

нам Радаслава Астроўскага й Базыля Рагулю. На Кангрэсе Астроўскі, праўда, быў. Але-ж адрозьні па Кангрэсе пабег да Дзюкіна «ваяваць» за «адную неде-лю». Наагул-жа, гэты чалавек і тады, як і праз усё жыццё, кідаўся ўва ўсе бакі — то да расейцаў, то да па-лякаў, то да беларусаў, то да іншых, — вынохоўваючы, на чый кастцы больш мяса. Калі ў канцылярыі «Вольнае Бе-ларусі» была атрыманая вестка, што Астроўскі перакульнуў Слуцкую Гімна-зію на польскую, адбылася прыватная нарада з удзелам Я. Лёсіка, Смоліча, Та-рашкевіча «аб шокнай дзейнасьці гэ-тага авантюрыка». На мой рэзкі дакор: «Які-ж прыклад падаюць нам, малод-шым, старэйшыя дзеячы?» — Я. Лёсік адказаў: — «Ну, што-ж ты, брат, зробіш? Ты-ж думаеш, усё людзі, што прыстаюць да нас, маюць анельскае сумленьне? Ну, што ты зробіш, калі знайшоўся вырадак, шэльма?». Рэзкі быў адказ і Лёсікаў, але нажалі праўдзівы.

Базыль Рагуля ў тым-жа часе быў бес-кампрамісным праўднікам ня толькі не-залежнасьці Беларусі, але якой-бы там ні было аўтаноміі. У сваіх адловах, якія ён пісаў ад Расейскага «Учительского Союза» да «братъев беларусов», ён абзы-ваў усю беларускую нацыянальную спра-ву «польскай інтрыгой», а нацыяналь-ных змагароў — «изменниками родины». Тыж які-ж гэта «творца» Акту 25 сака-віка? Такі-ж самы, як Астроўскі і цэлы шэраг цяперашніх стаўпоў Зарубежжа?

3. Да артыкулу «У чым нашыя разь-ходжаньні» ў № 5 — 1949 г.

Там гаворыцца: «фактычна, цяпер ужо няма ані аднаго сябры рэальнай гі-старычнай Рады БНР...» Хто ня ведае, падумае, што праўда. А тымчасам ёсьць яшчэ гэтыя рэальныя сябры, і не адзін і ня два, якія памятаюць пра падзеі й дзейнасьць людзей тых часоў, якія ве-даюць дакладна, што цяперашнімі стаў-памі Зарубежжа сталіся былыя пагрома-шчыкі Акту 25 сакавіка, што Зарубеж-жа — гэта спадчына даўнейшага «Об-ластничества». Мэты спадкаемцаў, як па-казваюць і дзеянні іх, не зьмяніліся, зьмяніліся спосабы дзеяньня. Выступаць адкрыта й заклікаюць да пагрому самой справы незалежнасьці Беларусі цяпер не выпадае, — ідэя незалежнасьці сталася важкай, папулярнай. Цяпер яе стараюць-ца збэсыць, «становячыся на Акт 25 Са-кавіка» ў ботах з маскоўскімі падно-скамі..

Выступаючы з пратэстам супраць па-громшчыкаў, лгараў і спэкулянтаў імё-намі памёрлых людзей, заклікаю ўсіх чэсных беларусаў паважней і уважней глядзець на нашу агульнанацыяналь-ную справу.

З паважаньнем,
Радны БНР М. Міцкевіч.

Благі звычай

СУПРАЦЬ ПСЕВДОНИМАМАНІ

Бываюць сярод нас некаторыя навукі, накінутыя абставінамі няволі, у якой знаходзіўся беларускі народ. Да такіх навукі належыць між іншым шырокае ўжываньне, а фактычна надужываньне псеўдонімаў у літаратуры й публіцы-стыцы.

За часоў царызму, як і падчас поль-скае акупацыі Заходняй Беларусі (не гаворым аб савецкай акупацыі, дзе аб-ставіны зусім спэцыфічныя) амаль каж-ны працаўнік ляр старанна хаваў сваё запраўнае прозьвішча пад выдуманым псеўдонімам ці цэлым радам псеўдоні-маў, каб такім спосабам усьцерагчыся перасьледваньняў з боку варожэ ўла-ды. Такое паступаньне ў ладзеныя умо-вах было зусім правільным і разумным.

Але горш справа прадстаўляецца та-лькі калі такое ці іншае паступаньне, выкліканае ўмовамі часу, пераходзіць у сталыя навукі й астаецца ненавульна-наю догмаю навет тады, калі ўмовы гэ-тыя перастаюць ужо быць актуальнымі. Справа ўжываньня псеўдонімаў, асаблі-ва ў публіцыстыцы зьяўляецца ў нас найбольш яркім гэтага прыкладам. Агульна прынятым амаль у кожнага на-шага публіцыстага звычай ёсьць ха-ваньне пад тым або іншым псеўдонімам собскага прозьвішча ў той час, калі ёсьць гэта зусім непатрэбным або навет шкод-ным.

З гэтага гледзішча нашая эміграцый-ная прэса ярка выдзяляецца сяньня спа-сярод прэсы іншых нацыянальнасьцяў перамышчэнцаў, не гаворачы ўжо аб прэсе заходня-эўрапейскай. Калі мы прыгледзімся да прэсы ўкраінскай, поль-скай, балцкай ці расейскай, то пад арты-куламі, а навет дробнымі зацемкамі фі-гуруюць там амаль заўсёды запраўдныя прозьвішчы іхных аўтараў. Калі-ж

узяць у рукі беларускую газэту, то там чытач амаль што ня знойдзе ніводнага запраўднага прозьвішча ці хоць-бы на-вет ініцыялаў аўтара, хоць, скажам, усе беларусы, што пішуць і што могуць пі-саць, яму асабіста ведамыя.

Шкоднасьць такога ненармальнага зьявішча у нашай журналістыцы два-якая: Па першае, газэта, у якой чытач ня можа знайсці пад артыкулам запраў-нага прозьвішча аўтара, зьяўляецца для яго ў большай ці меншай меры ананімам. Да такой газэты, перадусім артыкулу ў яго значна менш даверу, чымсьці бы-ло-б тады, калі-б ён ведаў, хто гэты ар-тыкул напісаў. Па другое, сам аўтар, выяўляючы сваё запраўднае прозьвішча, пачуваецца да большае адказнасьці за тое, што ён напісаў і як напісаў. А ад гэтага ўзровень газэты ці часопісу можа толькі павысіцца, а думкі й пагляды аў-тараў будучы больш пераконлівымі для чытачоў.

Пішуць гэтыя заўвагі, аўтар далёкі ад думкі, каб зусім у нас не ўжываць псеў-донімаў. Наадварот, у некаторых выпад-ках яны з тых або іншых меркаваньняў тактычнага характару зьяўляюцца па-трэбнымі. Ходзіць толькі аб тое, каб не надужываць іх, не ўпадаць у запраўд-ную псеўдоніманію, не ўважаць за абавязваючую догму ўжываньня псеўдо-німаў там, дзе яны абсалютна непатрэб-ныя. Наагул-жа ўсе нашы працаўнікі ляр павінны адкінуць шкодны, накіну-ты нам абставінамі няволі, звычай, ды здабыцца на цывільную адвагу падпі-сваць усё тое, што прызначаюць яны для шырокіх масаў чытачоў. Такое пасту-паньне выйдзе толькі на карысьць для нашае прэсы.

Ст. Ст.

Найвялікшым Тваім прыяцелем на чу-жыне зьяўляецца газэта «Вацькаўшчы-на». Дык падтрымай яе, чым можаш!

Важныя зьмены

У РЕАЛІЗАЦЫІ ЭМІГРАЦЫЙНАГА ЗА КОНУ У ЗША
(З прэсавай канфэрэнцыі ІРО)

Апошняя прэсавай канфэрэнцыя ў Га-лоўнай Гасподзе ІРС з прадстаўнікамі ДП-прэсы, што адбылася 6 красавіка ў Бад-Кісінген, галоўна была прысьвеча-ная праблемам эміграцыі ДП ў ЗША. Присутны на канфэрэнцыі заступнік старшыні ДП-камісіі ў Франкфурце сп. Шэрк абшырна паведаміў аб ходзе эмі-грацыйнай акцыі, а таксама падаў да ве-дама важныя зьмены, якія былі апош-нім часам праведзеныя ў галіне прак-тычнае рэалізацыі эміграцыйнага за-кону.

Ён паведаміў, што да 1 красавіка на падставе новага эміграцыйнага закону выехала ў ЗША 13 тысячаў ДП. Малая колькасьць выэміграваўшых за гэты час тлумачыцца тым, што гэта быў якраз пачатак рэалізацыі эміграцыйнае пра-грамы. ня быў яшчэ зарганізаваны эмі-грацыйны апарат ані падрыхтаваны на-лежна тэхнічныя мерапрыемствы. Затое ў наступных месяцах мае выехаць па-важная колькасьць ДП: у красавіку — 9-950 асобаў, у травні — 10.500, у чэрве-ні — 12.000 і ў ліпені — 16.000.

Важнай зьменаю ў практычнай рэалі-зацыі эміграцыйнага закону ёсьць па-станова аб тым, што тыя спасярод пева-мяшчэнцаў, якія прымусява ці дабра-вольна былі завэрбованыя ў армію, што змагалася супольна зь немцамі супраць альянтаў, могуць цяпер эміграваць у ЗША і з гледзішча на іхны ўдзел у ар-міі ніякіх перашкодаў ім рабіцца ня будзе. Гэтай амністыі аднак не падляга-юць былыя жаўнеры СС, якія й надалей у ЗША эміграваць ня могуць. На запытаньне прадстаўніка латыскай прэ-сы, ці датычыць гэтая забарона эмігра-ваньня для ўдзельнікаў балтыцкіх ад-зінак СС, быў адказ пацьвярджаючы. Спа-сярод былых эсэсаўцаў могуць быць прынятыя ў ЗША толькі тыя, якія змо-гуць давесці, што былі яны завэрба-ваныя прымусява. У сувязі з вышэйшым распадаржэньнем усе тыя ДП, што былі ўжо адкінутыя ад эміграцыі ў ЗША з прычыны іхнага ўдзелу ў варожых аль-янтам вайсковых адзінак, за выключ-эньнем СС, павінны цяпер наава рас-пачаць стараньні аб эміграцыі.

Другой важнай зьменаю ў эміграцый-ным законе, таксама карыснай для ДП, ёсьць тое, што калі хто-небудзь сфаль-шаваў свае асабовыя дадзеныя ў розных фармулярах і анкетах з мэтай, каб усь-церагчыся перасьледаваньняў ці горшых да яго або ягонай сям'і дачыненняў, дык гэта не зьяўляецца для перашкодай быць прынятым у ЗША. Як ведама, да-гэтуль важныя выяўлены факт паданьня непраўдзівых асабовых дадзеных аўта-матычна пазбаўляў кандыдата права на эміграцыю. Цяпер гэтыя сфальшаваньні заўсёды можна ўзяць назад, калі яны бы-

лі зроблены перад зложэньнем прысягі ў консуля. Калі-ж непраўдзівыя інфар-мацыі былі дадзеныя перад консулям у часе эміграцыйнага працэсу, дык такія выпадкі зьяўляюцца каральнымі й та-ды кандыдат траціць права эміграцыі ў ЗША.

Пры гэтым паведамлена, што ў выпад-ку адмовы перад ДП-камісію прыняць некага ў ЗША, дык зацікаўленаму пры-слугоўвае права зложыць на працягу трох тыдняў у сваю арыю свайго роду апэляцыю, далучыўшы да яе патрэбныя дакумэнты й матэрыялы, якія маглі-б давесці, што прычыны адмовы былі ня-правільныя. Калі-ж гэтая апэляцыя бу-дзе адкінутая, дык кандыдату астаецца яшчэ адна магчымасьць рэвізіі ягонае справы ў цэнтральнай камісіі ДП у Франкфурце, куды ён павінен безад-кладна зьявіцца.

Далей было павідавана, што вяд-дуцца захады аб магчымасьцях эмігра-цыі інтэлігенцыі пры забяспечаньні ей працы згодна прафэсьі. Амэрыканскі Чырвоны Крыж мае намер узяць пад сваю апеку каля 100 тысячаў інтэліген-цыі. 23 амэрыканскія штаты зацікавілі-ся таксама лёсам інтэлігенцыі й ства-рылі ўжо 23 камісіі для разьвязаньня гэ-тае праблемы. Усё гэта аднак яшчэ па-за рамы праектаў ня выходзіць, трэба аднак спадзявацца, што і ў гэтай галіне нешта канкрэтнае будзе хутка зроблена.

Апрача гэтых узапраўды прыемных паведамленьняў на заканчэньне было па-дадзенае да ведама й няпрыемнае, якім ёсьць новае распараджэньне аб адлі-чэньнях ад заробатнай платы працую-чых ДП. Згодна з гэтым распараджэнь-нем, пачынаючы ад 1 красавіка ад каж-нага працаўніка будзе адцягвацца 50 н. марак месячна, за кожнага ўзрослага сябра сям'і — далейшых 50 марак, за не-паўналетняга сябра сям'і — 25 марак, апрача гэтага ад працаўніка будзе яшчэ ўзьдэргацца 16 марак, як роўнавар-тасьць працоўнага дадатку прадуктаў. Усе гэтыя адлічэньні не павінны аднак перавышаць 40% поўнага заробтку пра-цаўніка.

Ст.

АД КАНЦЫЛЯРЫІ УРАДУ БНР

Урад БНР з нагоды 31 гадавіны вя-лікага нацыянальнага свята Беларуска-га Народу — абвешчаныя Радаю БНР 25 сакавіка 1918 г. поўнае незалежнасьці Беларускае Народнае Рэспублікі — ат-рымаў шматлікую колькасьць павінша-ваньняў ад розных беларускіх і чужы-нецкіх арганізацыяў з Ангельшчыны, Францыі, Нямеччыны, Швэдыі, Аўстрыі, Канады, Аргентыны, ЗША, Бэльгіі й Аў-страліі.

Ня маючы магчымасьці адказаць на кожнае з гэтых павіншаваньняў, Урад БНР дарогаю беларускае прэсы выказ-вае ўсім гэтым арганізацыям шчырую ўдзячнасьць і заўвага, што, як і ў пра-цягу папярэдніх 31 году, будзе непахі-сна стаяць на варце гістарычнага Акту 25 Сакавіка аж да канчальнага зьдзейсь-неньня незалежнасьці Беларускае На-роднае Рэспублікі.

РАЗЬВЯЗАНЬНЕ ПРАБЛЕМЫ ЗАХОД-НАЙ НЯМЕЧЧЫНЫ

ЗША, Вялікабрытанія й Францыя па-далі да ведама, што яны дасягнулі поў-ную згоду ў справе акупацыйнага стату-ту для Нямеччыны і ўсіх іншых, неразь-вязаных дагэтуль, нямецкіх праблемаў. З паведамленьня вынікае, што адрозь-насьць стварэньня заходня-нямецкай фэдэрацыйнай рэспублікі, вайсковыя кі-раўніцтвы трох заходніх зонаў Нямеч-чыны спыняць сваю дзейнасьць. Функцыі альянцкіх установаў аграінацца, галоў-ным чынам, да кантрольнай дзейнасьці. З гэтага часу заходніх вайсковых губэр-натараў Нямеччыны заменіць найвы-шэйшыя камісары, якія ўтвораць най-шэйшую камісію, што будзе най-вышэйшаю альянцкаю кантрольнаю ўстановаю.

ЧЫСТКА У БАЎГАРЫ

Згодна з паведамленьнем афіцыйнага органу камуністычнай партыі Баўгарыі «Работніцкае Делю», баўгарскі заступнік прэм'эр-міністра Трайчо Костаў зволь-нены і з свайго становішча ў урадзе, а таксама выкінуты і з складу баўгарскага палітбюро. Яму закідаюць цяжкія палі-тычныя памылкі, неадпаведныя мэтады дзейнасьці, вядзеньне няправільнай палі-тыкі ў дачыненьні да СССР і спробу стварыць у баўгарскай камуністычнай партыі нацыяналістычную групу. Адна-часна пацьвярджаюцца весткі аб тым, што ў Баўгарыі пачалася вялікая «чыст-ка» непажаданах для камуністыч элэ-мэнтаў. Адбываюцца масавыя арышты. Лік арыштаваных, галоўна ўраднаўцаў і камуністычных актывістаў, дасягнуў ужо 300 асобаў.

25 Сакавіка на Чужыне

(Працяг)

25-га Сакавіка ў Аргенціне

Згуртаваньне Беларусаў у Аргенціне першы раз у гісторыі беларускага жыцця ў гэтым далёкім краі ўрачыста святкавала сёлета нашае вялікае нацыянальнае свята — 31 гадавіну абвешчання Беларускай Народнай Рэспублікі.

Урачыстае святкаваньне адбылося ў нядзелю 27 сакавіка ў Буэнос-Айрэс, якое распачалося паніхідай у праваслаўнай царкве за палеглых змагароў за Беларусь, і малебнам за ўсё беларускі народ. Набажэнства адправіў пратаярэў В. Вячорка, які ў пропаведзі сказаў да прысутных тое, што закрунула сэрца кжнага беларуса і прымуціла яго падумаць аб гэтым Вялікім Дні, аб Бацькаўшчыне, аб самым сабе.

Пасля Божьае Службы адбылася ўрачыстая акадэмія, якую адкрыў старшыня ЗБА сп. К. Мерляк, вітаючы прадстаўнікоў аргенцінскай улады, летувіскіх і ўкраінскіх арганізацыяў і ўсіх прысутных у гішпанскай мове. Пасля заканчэння быў адыгрыш аргенцінскіх нацыянальных гімнаў.

Пасля гэтага старшыня прывітаў усіх у беларускай мове, выказваючы пажаданьне, каб наступнае гадавіну 25 Сакавіка мы святкавалі ў вольнай і незалежнай Бацькаўшчыне. Кратка сказаў ён аб значэнні 25 Сакавіка для беларусаў, аб змаганні нашага народу за ажыццяўленьне ідэі, выражанай у Грамадзе 25 Сакавіка. Ён зазначыў, што за гэтую ідэю аддалі сваё жыццё найлепшыя сыны Беларусі і што іхная кроў ня пойдзе на марня, бо прыйдуць новыя людзі і далей панясучы бел-чырвона-белы сьцяг аж да канца перамогі. Тут усе ўсталі і адзім хвілінаю цішыні ўшанавалі памяць палеглых за Бацькаўшчыну герояў.

Беларусы ў Канадзе адсвяткавалі 25 Сакавіка

Святкаваньне 31 гадавіны абвешчання незалежнасці Беларусі ў Торонто было адложана на нядзелю 27 сакавіка. Апаўдні ў украінскай праваслаўнай царкве адбылася паніхіда за палеглых беларусаў у змаганні за Бацькаўшчыну і малебен за Беларускае Народнае Прысутныя ў Торонто і правінцыі да глыбіні сэрца ўзрушыла кароткае але сардэчнае казаньне ўкраінскага святара, які звярнуў увагу на супольную долю ў змаганні ўкраінскага і беларускага народаў за іхную вольнасць, а пінэрам беларускага вызвольнага руху ў Канадзе пажадаў як найбольшых удачаў у распачатай ім нацыянальнай працы.

Па паўдні адбылася ўрачыстая акадэмія, на якую пазьняжчаліся беларусы нават з такіх далёкіх мясцовасцяў, як Отава (за 300 км.) і іншых. Ад імя часовай управы ЗБК прысутных прывітаў сп. К. Акула, які выразіў задавальненне, бачачы так далёкіх гасцей. Ён склаў ім падзяку за сямігоднюю рупнасць прывесці гэты дзень разам з мясцовымі беларусамі. У кароткіх словах сп. Акула спыніўся над значэннем нашага найвялікшага нацыянальнага свята, пасля чаго прачытаў прывітанні і пажаданні, перасланыя на адрас ЗБК ад беларускіх арганізацыяў і нацыянальных груп цэлага свету, ды пажаданні ад цэнтральных украінскіх арганізацыяў у Канадзе.

Сп. Н-кі зрабіў кароткі, але змястоўны гістарычны даклад. Шматлікія з пры-

сутных сяброў аб 25 Сакавіку прачытаў адзін із сяброў ЗБА, які зрабіў кароткі агляд гістарычных падзей, што папярэдзілі Акт 25 Сакавіка, спыніўся на Першым Усебеларускім Кангрэсе, Радаю і Урадам БНР, насветліў іхную дзейнасць спачатку на Бацькаўшчыне, потым на чужыне. Далей дакладна прадставіў змаганьне баларускага народу за эдзейсьненне ідэалаў 25 Сакавіка. На заканчэнне ўзніс кліч: «Хай жыве Беларускі Народ! Хай жыве Беларуская Народная Рэспубліка!». Тут усе ўсталі і адсвяткавалі беларускі нацыянальны гімн.

Далей наступіла канцэртная частка, у якой адбыліся дэкламацыі беларускіх патрыятычных вершаў, а таксама салёвыя і груповыя выкананні беларускіх народных песняў.

Пасля старшыня прачытаў усе павіншаванні і прывітанні, якія на гэты дзень успелі прыбыць ад беларускіх арганізацыяў з іншых краінаў, а таксама ад арганізацыяў і прадстаўніцтваў іншых народаў.

На заканчэнне старшыня яшчэ раз прагаварыў да прысутных, звяртаючы іхную ўвагу на гэты вялікі дзень ды зазначыў, што ёсць ён ня толькі днём нашага нацыянальнага свята, але таксама днём справядзачы ўсяго нашага грамадства наагул і кжнага беларуса ў прыватнасці з таго, што намі за гэты час было зроблена для нацыянальнае справы, а што не.

Пасля ўсяго прысутны перайшлі ў другі салён, дзе быў наладжаны сяброўскі пачастунак. За сталом далей прадаўжалі святкаваньне, прамаўлялі, дэкламавалі і сьпявалі беларускія народныя песні.

Аргенцінскі.

сутных сяброў ня мелі нагоды святкаваць беларускіх нацыянальных святаў дзесятак гадоў, бо адныя вандравалі цераз савецкія канцлягеры, іранскую пустыню і пяскі Сахары, іншыя гібелі ў нямецкіх канцэнтрацыйных лягерах. Усхваляванне іх было на толькі вялікім, што ў людзей сьлёзы паказваліся на вачох. Дакладчык, разгледзіўшы падзеі, што прывялі да абвешчання незалежнасці Беларусі, падрабязна спыніўся на перыядзе гісторыі Беларусі ад 1918 г. аж да сьняжнянага дня. На ягоную прапанову прысутныя ўшанавалі памяць палеглых беларускіх змагароў хвілінаю цішыні, а пасля ўзніслі трохразовы кліч: «Няхай жыве Беларуская Партызанская Армія!». На заканчэнне афіцыйнай часткі акадэміі быў прасьпяваны беларускі нацыянальны гімн.

Падчас перапынку на прапанову сп. С-ча была праведзеная зборка ахвяраў на Беларускае Нацыянальнае Фонд. Між прысутнымі сабралі 52 далары.

Напаследак адбылася супольная сяброўская вячора. Мілья беларускія песні сьпяваліся да позніх гадзінаў вечара.

Святкаваньне гадавіны абвешчання незалежнасці Беларусі было першай імпрэзай, ладжанай Управай і сябрамі ЗБК ў Торонто. Шмат прыехаўшых беларусаў з правінцыі злажылі ўступныя заявы ў ЗБК, а да хаты паехалі зь як найпрямейшымі ўражанымі.

Прысутны.

Святкаваньне 25 Сакавіка ў Бруксэлі

У нядзелю 27 сакавіка ў Бруксэлі адбылося святкаваньне 31 гадавіны абвешчання незалежнасці Беларусі. Апрача беларускіх студэнтаў, у ўрачыстасці прынялі ўдзел шматлікія беларускія работнікі вугольных басэнаў Вальгіі. Нараніцы было адслужанае набажэнства за Беларусь і беларускі народ, пасля чаго ўсе ўдзельнікі выстраіліся ў калёну ды з разгорнутым бел-чырвона-белым сьцягам наперадзе рушылі ў кірунку магільні Нязнамага Жаўнера. Першы раз у сваёй гісторыі сталіца Вальгіі бачыла высокую падняты наш нацыянальны сьцяг. Яна вітала яго сваёю ранішняю імглою, лёгкім ветрыкам, які, забудзіўшыся ў палатне, шаласяцёў ім, разгортаў яго яшчэ шыроў. У яршыню знаёмліся зь ім жыхары сталіцы.

Нізка схіліўся ён перад магілаю Нязнамага Жаўнера, магілаю, тысячамі якіх усееяна ўся наша Беларусь. Ды ці толькі адна Беларусь? Раскіданыя яны па ўсім доўгім і шырокім Сібіры, у гарачых стэпах Казахстану, сонечнай Італіі ды ў няпрыветлівай нямецкай зямлі. Сьпяць у іх змагары, аддаўшыя ўсе найдражэйшае — сваё жыццё, — каб жыла Бацькаўшчына. У памяць іх, нашых ведамых і няведамых жаўнераў-

змагароў быў зложаны на магіле Нязнамага Жаўнера прыгожы вянок красак з надпісам на бел-чырвона-белай істужцы: «У чэсьць Герояў, паўшых за Волю Бацькаўшчыны».

Па паўдні адбылася ўрачыстая акадэмія ў чэсьць 25 Сакавіка, ладжаная сіламі беларускіх студэнтаў і работнікаў у Вальгіі. Як госяці, узялі ў ёй удзел дэлегацыя Галоўнае Гаспады ІРО на Вальгію, прадстаўнікі бэльгійскіх уладаў і прэсы ды дэлегацыі розных іншанцыянальных арганізацыяў.

Пасля кароткага ўступнага слова старшыні БСЗ у Лювэне і ўшанавання аднаминутнай цішынёй паўшых у змаганні за незалежнасць Бацькаўшчыны быў адсвяткаваны наш нацыянальны гімн. Далей адным із студэнтаў быў прачытаны змястоўны рэфэрат аб гісторыі і значэнні векапомятага Акту 25 Сакавіка, пасля чаго другім студэнтам было прачытанае кароткае рэзюмэ ў французскай мове.

На мастацкую частку праграмы злажыліся песні, дэкламацыі і танцы, выкананыя сябрамі Лювэнскага БСЗ. Першаю была прапанаваная наша нацыянальная песня «Пагоня», пасля чаго кал. З. М. была прачытаная прыгожа напісаная імпрэсія аб Нязнамым Жаўнеру, як сымбаль змагара за волю народу. Далей хор прапаяў некалькі народных песняў, пасля чаго нашым піяністам кал. Л. Ю. была памастацку выкананая соната Фіс-Дур Ботховэна. Далей студэнткі, сяброўкі БСЗ у Лювэне, прыгожа адсвяткавалі «Я люблю густыя шумы» Вальчыка і «Слуцкія ткачыкі» Куліковіча. Парываючы і з пачуццём кал. З. М. прачытаў верш Янкі Купалы «Свайму Народу». На асабліваю ўвагу заслужылі народныя жартаўлівыя песні: «Я габу сьцерагу», «Сваток» і «Хлопец чытаньку пахае», артыстычна выкананыя нашай слаўнай сьпявачкай сп. Нядзвігай-Янушкевіч, ведамай добра кжнаму беларусу зь Нямеччыны. Яе прыгожая народная вопратка і запраўдае адбіццё гумару і жарту ў выкананні тыповых народных песняў звярнулі на сябе ўвагу нашых гасцей. Ня менш удала быў выкананы студэнткамі Людай Р., Галінай Р. і Оляй В. Л. беларускі танец «Бульба», прыгожыя формы якога і плаўнасць рухаў вельмі спадабаліся ўсім гледачом, асабліва чужынцам, якія штосьці падобнае бачылі першы раз у сваім жыцці. Наастанку мастацкай часткі хорам студэнтаў была прапанаваная песня «Ты, чырвоная каліна». Кароткім словам падзякі гасцям і ўсім прысутным урачыстае святкаваньне 31 гадавіны Акту 25 Сакавіка было закончанае.

Бруксэля, 27.3.1949 г.

Ар. Ал.

БЭЛЬГІЙСКАЯ ГАЗЭТА АБ НАШЫМ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ СВЯЦЕ

Вялікая бэльгійская газета, што стаіць блізка ўрадавых колаў, «Дэ Стандарт» у сваім выданні 29 сакавіка змясціла на сваіх балонках артыкул «Гадавіна незалежнасці Беларусі», які мы ў перакладзе поўнасьцю змяшчаем:

«У нядзелю ў Бруксэлі святкавалася 31 гадавіна незалежнасці Беларусі (25 сакавіка 1918 г.). Гэтае свята абходзілася на чужыне, дзеля таго, што незалежнасць Беларусі была знішчаная Саветамі.

З нагоды ўрачыстасці група ДП студэнтаў і дэлегацыі беларусіх шахцёраў узялі ўдзел у царкоўнай службе, адпраўленай біскупам Слоскансам, былым вязнем дроннай славы Салавецкага канцэнтрацыйнага лягера на Белым моры.

Пасля гэтага дэлегаты пайшлі на магілу Нязнамага Жаўнера, каб там злажыць вянок красак.

У паабедзенных гадзінах была наладжаная святковая акадэмія, поўная ўспамінаў аб іхным далёкім краі. Пасля прывітаньняў словаў старшыні сп. Барыса Рагулі пачалася акадэмія, праграма якой была тыпова народнай. Народныя песні ў сьпеўным стылі, крапаючы лёгкім сума, бо яг-жа можа быць інакш, калі іхны край ужо столькі перацярпеў і яны самі столькі перажылі. «Мы прывыклі амаль што год губляць усё нашае» — гаворыць старшыня. Аднак паміма гэтага становіцца весела: калі сп. Нядзвіга ў нацыянальнай вопратцы пацяшае сабраньне некалькімі вясёлымі народнымі песнямі. Былі выкананыя таксама і беларускія танцы, поўныя выражэння і гармоніі лініяў.

Гэта ўсё выказвала адно жаданьне: быць незалежным народам із сваёю собскаю культураю, собскай традыцыяй Маці-Беларусі».

УВАГА!

Выйшлі з друку № 17 часопісу беларускае моладзі ў Ангельшчыне «Наперад» і № 6(30) часопісу беларусаў у Вялікабрытаніі «Беларус на Чужыне», якія можна выпісаць непасрэдна з Адміністрацыі «Бацькаўшчыны». Цана аднаго нумару «Наперад» — 70 н. ф., а «Беларуса на Чужыне» — 50 н. фэн.

АД РЕДАКЦЫІ

Некаторыя нашыя супрацоўнікі справаздачы аб розных падзеях беларускага грамадзкага жыцця ў іхных мясцовасцях прысылаюць у Рэдакцыю зь вялікім, часамі некалькі тыднёвым спазьненнем і потым крыўдуюць, што ня былі яны надрукаваныя. Таму высьняем, што ніякіх спозьненых карэспандэнцыяў і справаздачаў, як правіла, Рэдакцыя не друкуе, бо можна іх прысылаць у час, калі яны яшчэ ня страцілі на актуальнасці.

Хочым пасля вымігравання зь Нямеччыны рэгулярна атрымліваць «Бацькаўшчыну», дык перад выездам апаці падпіску на даўжэйшы час, а прыехаўшы на месца сталага побыту, прышлі свой адрас.

Кароткія весткі

— Амэрыканская палата рэпрэзэнтантаў паставіла 279 супраць 70 галасоў даць помач нацыянальнаму Кітаю ў суме 54 мільёнаў даляраў.

— Падчас выбараў у брытанскія графствы, якія адбыліся ў мінулым тыдні, кансэрватыўная партыя атрымала вялікую перамогу. Яна здабыла новых 306 мандатаў, тады, калі працоўная партыя страціла 253 мандаты.

— Швайцарыя адмовілася ад удзелу ў плянаваным эўрапейскім парлямэнце, матывуючы гэта тым, што, згодна сваёй канстытуцыі, яна павінна быць нейтральнай. З гэтай прычыны яна ня можа належыць і да ЗН.

— Орган камуністычнай моладзі СССР «Камсамолець» піша, што «расейская мова зьяўляецца магутным сродкам пашырэння марксыстаўска-ленінскіх ідэяў у сьвеце» і што, дзеля гэтага, будучыня належыць расейскай мове.

Агульны зьезд ЗБВБ

20 сакавіка сёлета адбыўся ў Лёндане 3-ці агульны зьезд Згуртавання Беларусаў Вялікабрытаніі, на які зьехалі з усяе Ангельшчыны 74 дэлегаты з правам пастанаўляючага галасу. У справядзачы з гадавой дзейнасьці Галоўнай Управы былі адзначаныя тры найвялікшыя дасягненьні Згуртавання, зробленыя за мінулы год, а іменна: купля собскага дому ў Лёндане, легалізацыя Згуртавання ангельскімі ўладамі і ўваход Згуртавання ў Міжнацыянальны Кардынацыйны Камітэт Дапамогі Ўцекачам, які супрацоўнічае з прадстаўнікамі брытанскіх міністэрстваў і грамадзкіх арганізацыяў.

Падчас перавыбараў Галоўнай Управы дасюленні старшыня, заслужаны прафэсійны арганізацый і выдатны беларускі дзеяч перад вайной у Заходняй Беларусі, а цяпер у Вялікабрытаніі, праф. В. Жук-Грышкевіч адмовіўся болей кандыдаваць, тлумачачы сваю адмову перагаражэннем навуковай і грамадзкай працай гледзячы на тое, што зьезд настойліва дамагаўся ягонае кандыдатуры. У выніку галасавання за старшыню Галоўнай Управы быў выбраны аднаголасна Фр. Бартуль, а ў склад Управы: Надсон, Богдан Вера, Крыт, Буката, Садоўскі і Кляіноў. За рэвізора быў абраны Др. Дэрлінг, а ў сямёрскі суд: Воўна, Гумен, Запруднік і Кукель.

Падчас зьезду не абыйшлося і без спробаў дэструкцыі, якую намагалася ўнесці ў працу зьезду і Згуртавання маленькая групка зарубежнікаў. Ня гледзячы на іхную прыміўную дэмагогію і фантастычныя закіды, робленыя найбольш актыўным сябром Згуртавання, зьезд дазволіў ім высказацца, колькі яны хацелі. Была шырака выяўленая ўся беспадстаўнасьць іхных закідаў, кіраваная злой воляй і імкненьнем разваліць заслужаную беларускую незалежную арганізацыю, дзякуючы чаму ў вачох цэлага зьезду гэтая групка моцна скампрамітавалася. Каб ачысьціць арганізацыю ад шкоднага дэструкцыйнага элементу, зьезд выключыў із Згуртавання трох сяброў, а два былі ім змушаны да выступленьня.

Перад Згуртаваньнем Беларусаў у Вялікабрытаніі адкрываюцца цяпер вялікія перспектывы дзейнасьці, абумоўленыя саліднымі вынікамі ягонае дасюленьня працы.

НАШ ФОНД

На выдавецкі фонд «Бацькаўшчыны» злажылі:

1. Беларуская група ў Мінтэнвальдзе 23 н. м.
 2. Жыхары беларускага лягера ў Віндзішбэргердорфе 73,95 н. м.
 3. Жыхары Беларускага лягера ў Остэргофэне 53,75 н. м.
 4. Беларуская група ў Нортгайме 6 н. м.
 5. Працаўнікі беларускага лягера ў Остэргофэне 149,46 н. м.
 6. Беларускія работнікі ў Вальгіі 195 бэл. франкаў.
 7. Беларускія студэнты ў Вальгіі 195 бэл. франкаў.
 8. М. Махнач (ЗША) 2 ам. даляры.
- Папярэднія складкі 620 н. м. + 24 ам. дал.
- Разам 872,41 н. м. + 26 ам. дал. + 390 бэл. франкаў.
- Усім ахвярадаўцам шчырае беларускае дзякуй!

Галоўны Рэдактар — Др. Ст. Станкевіч. Whiteruthenian Weekly, "The Fatherland" Authorized by EUCOM Hq. Civil Affairs Division 1. January 1949, Nr. UNDP 225. Circulation 3500 copies. Administration: (13b) Osterhofen, Ndb., Whiteruthenian D.P.Camp.

Responsible Publisher: Wladimir Bortnik. Printed by: Georg Jakob, München 8, Püttrichstraße 3a.